

Vladimír
Binar

 *Sešit
z Marienbadu*

TRIÁDA

TRIÁDA

EDICE
DELFÍN

SVAZEK
245

Vladimír
Binar

Sešit
z Marienbadu

6 It can only inspire, to make me into

7 Right, but of, but ... 'Piercing'?

8 Real! Piercing! 'Piercing' & ,

9 Objection! Or not? Must not?

10 But more like other. Please say,

11

12 To my friend, if it seems a little

13 perhaps a little right, but the other

14 with you & the a whole world, on

15 goodness, thought - how good.

16 * Left which is in the

17 clearly for the future, truly!

18 To my friend - the future.

19 The whole world of life, growth

20 of life, but you must be happy!

21 But, you will feel, always,

22 perhaps, avoid.

23 * Right for you. But the

24 good. But you happy,

Vladimír

Binar

*Sešit
z Marienbadu*

TRIÁDA

PRAHA

2022

© Vladimír Binar – dědicové, 2022

ISBN 978-80-7474-382-5

ISBN (PDF) 978-80-7474-467-9

ISBN (ePub) 978-80-7474-468-6

ISBN (mobi) 978-80-7474-469-3

*Les meilleurs livres sont ceux que chaque lecteur croit qu'il aurait
pu faire.*

BLAISE PASCAL

*Nesouvislost nové básnické řeči vytváří přírodu přerušovanou,
která se projevuje jenom balvany.*

ROLAND BARTHES

VŘÍDLO

Bohové usnuli, spí.
Nad nimi třpytí se háje.
I listí spadlé vzhůru zvedla
pěst měsíčního světla.

Keř pukl.
Roste v něm stín.
Až za tmy oněmí,
kra pramene vypluje.

Jdu k zrcadlu v páře.
Sklo podsvětých vod.
Vdechuje svůj amalgám
do odlesku mé tváře.

A hrdlo nitěné, boky
vřídlo vrhá.
I v mé paměti se třpytí sochy.
Bohové spí. Mrtvi.

/ 1 /

Každý, kdo jednou provedl tu podvodnou výměnu a získal abnormální rozumnost za to, že přišel o schopnost chtít a o zanícení k činu, má tedy silný sklon podpírat svou kolísavost napřed různými úvahami, které otřukávají cestu, a potom zas rozmanitými úvahami, které přehodnocují, co se stalo.

...

Současnost je doba bytostně rozumová, reflexivní, nezanícená, která vzplane chvilkovým nadšením a pak důmyslně spočine v netečnosti.

SØREN KIERKEGAARD / *Současnost*

(1968–1971)

PRVNÍ MĚSTO SVĚTA

27. července 1968, sobota – 29. července 1968, pondělí. Praha. Vyprávějte, vyprávějte! Letištní hala. Když se syn vydá do světa, jde hledat otce! Červené medúzy. Proboha, ten žebrák je zas na střeše. Bílá, krystalná zima. Bažanti s rachotem padají do remízek, srší a blýská se sním na suchém, žlutém rákosí. Vyprávějte! Kosa je opřena o zeď domu. Plyne řeka, sama v sobě plyne... Vidím tvář svého otce! Červené, nehybně visící medúzy ve skle letištní haly, nebe nad šedivým betonem pomalu bledne. Vyprávějte... Když se tě dotýkám, roste ve mně první město světa.

■ *Caravella*. To je jiná země, zde nežijí ptáci. Láska – jdu uličkou v letadle jako zasažený bleskem. Jih. Vynořují se archipely; nebo namodralá, šedí sršící oblaka? Ostrovy, břeh...

■ *Dubrovník*. *Dubras*. Je to nebe nad očima? Moře, moře! Přimyká se k tvé pleti: dýchám tě, jsi můj břeh. Kamenné zídky. Cypřiše. Tramvaj píská, domy, domky, lodi a lodičky na moři tak modrém. Palmy. Přístav. Sedíme na palubě s láhví martellu v ruce. Pěna. Loď se pohnula.

■ *Korčula*. Směsice barev, reptání jazyků a kubismus střech. Zvonice. Muži civí v prudkém slunci: loď sem vplouvá kolikrát za den? Spálené borovice, zkřivené sluncem. Mladík bez košile namotává kotevní lano. Rackové, vlny, ty spíš, ty stále spíš.

■ *Hvar*. Zimmer, Zimmer!

■ *Split*. Lano hozené na molo. Nosiči tahají kufry. Zimmer, křičí děti, Zimmer. Autobus.

■ *Orij*.

■ *Dugi Rat kod Splita*. Slavko Brničević, černovlasý chorvatský elegán. Bílý dům s pokojem nad útesem nad mořem. Každá vteřina, každé místo tvého těla. Nepřekročitelně tě miluji.

■ Ráno. Ty spíš a já hledám moře, smáčím si v něm nohy. Vinice, krátek, oblázky prohlodané, proryté mořem. Kupuji zelené, sladké hrozny,

kteří později snídáme. Děvčátko vyžláklo je váží na váze, jejíž měděné misky se zlatě třpytí na bílé, kamenné zídce.

■ Pokoj na břehu, ve vilce. Za hlavou magistrála, dole pod oknem hospůdka se stoly na terase. Gostiona. Obrovský fíkovník. Tvá pleť už je slaná, nasáklá sluncem. Z okna je vidět, jak do moře vybíhá ostroh, na kterém se zvedá černá silueta továrny na karbid. Po celý den šlehá z jednoho komínu rudý plamen: proti modři. Dřevěné okenice, žaluzie z rozpraskaných dřevěných prkének. Domky z bílého kamene, přes plůtky přesahují vějíře palem, a zase borovice, pinie, příboj. Vlny. Moře houpá loďky a tluče s nimi o břeh, v trávě, v zahradách, mezi bílými kameny křičí cikády. Noci! Moře vyplavuje paže. Otáčím se k tvé spící tváři.

■ Je na půlnoc, z komínu továrny stále šlehá plamen.

■ Cesta autem se Slavkem do Omiše, mezi bílými štúty v zeleni; a lázeňské městečko pod stromy, kde se touláme v ulicích podél brebentických hospůdek. V dálce se leskne, jiskří zátoka s písčnou, bílou pláží. Úzké uličky s balkony, prádlo na šňůrách. Záliv. Navečer se v něm rozžhají světla: běží po hladině, jako by se z hlubin vynořovaly bílé paže. Rudé uhlíky v grilech podél silnice, pach spáleného masa.

■ Hvězdy svítí, jsou bledé. Trsy světél z protějščího ostrova Brače. Šel jsem podél moře, kouřil, cikády mě vedly jako noční lampička. Moře šplouchalo, syčelo, myslel jsem na tvůj spánek v pokoji za okenicemi, viděl jsem tvé oči pod piniemi na břehu, ze tmy blýskala světla aut a bílé kameny. Dobrou noc, noci!

■ Můj bože, tvá krása mě zahubí! Přes půlnoc naslouchám moři. Příboj, nad vlnami vykřikl pták, nejspíš racek.

30. července 1968 – úterý. Cikády pijí mou krev. Moře si dělá, co chce: síla, smysl je v něm sám, uvnitř. Budme navždy a stále takoví!

■ Večeříme v gostioně rybu na česneku. Rybářské sítě na stěnách.

■ Kde jsme, když se milujeme? Všude je plno skla, víno mi stahuje ústa, cítím v nich jen sladkost, jako oblázek. Za okenicemi moře zezelenalo a bije, bije. Útržky rozhovorů z gostiony. Piju vodu.

■ Mnich v černé sutaně běží ke břehu, ve vlnách padá na kolena a modlí se Pater noster. Duch a moře.

■ Tvůj jazyk je slaný.

31. července 1968 – středa. Za poledne se míhají kolem cesty mezi balvany zelené ještěrky. Od noci ještě buší, skřípají cikády v mé hlavě, jako plameny. Kam teče má krev; žár, žár, kameny hoří na slunci, moře rozpouští tvé oči. Když se dívám k tvé tváři, oblost tvé pleti mi buší na jazyku jako kladivo na kovadlině. Přes žaluzie padá stín a moře páchne rybami. Moře se dotýká oken, moře je ze skla.

■ Tamaryšky ve stínu nad mořem. Smutek po milování. Vrátit se? Domů? Kam?

■ Skleněné cikády mezi fíkovníky, ostré jako srpek měsíce. Hvězdy doutnají. Oblak. Světla z ostrovů propichují noční nebe a osvětlují terasy bílých kamenných domů, kam vstupuje Maur.

1. srpna 1968 – čtvrtek. Ale já musím jít stále proti všemu, bez jediné jistoty. Slunce hrne žár, půjdu stále dál a bude to navždy. Průhledy v moři, nevidíš dna, kaménky, bílé kaménky, kostičky, musíš jít proti svému národu, proti své krajině, proti svému lidu. „Těm lidem odtamtud není pomoci,“ řekl pan Vlastimil Vokolek. A vidím balvany v polích, proti žitu tam na Vysočině, kolem Tasova. A tady pinie, olivy, a na shledanou v Galileji! Olivy, olivy – snad se dá po moři jít, kráčet! Bílé ubrusy gostiony a taliánské houkačky magistrály. Tamaryšky nevoní, nebo jsou spálené žárem. Vlny praskají jako vlnitý plech. Cinkot příborů; a slunečníky propouštějící světlo.

■ Náhle jsem se ocitl mimo všechno. Tam doma všichni žijí, jen jak jim to vyhovuje! Vyprávějte, vyprávějte...

■ Jednoho dne potká člověk Smrt. Bože, pro tuto lásku v mém srdci! Cikády skřípají mezi hvězdami. Okovaný vůz. Ty spíš, tiše, tichounce, v blankytné hladině za tvými víčky, které svítí v šeru, vidím všechny své pohyby. Měsíc

Jako nasáklý petrolejem

Vzplanul z kvetoucích lip tam u nás doma. Moře, noční moře nese tvou hlavu a vzdouvá se. Páchne rybami

Jako prskající olej

A temná už je tvá pleť

Jako odvrácené zrcadlo noci

A každé hnutí mého srdce se v ní odráží jako žářem zkřivené větve pinií,
tamaryšků

Jako paže vystupující z moře

A temné je mé srdce, ale bílá, průsvitná je tvá pleť pod začouzeným sklem
slunce. Utrhni hrozen v zahradách za plůtky, zvedni tu lampu a pij své
srdce jako *crno vino*. Hvězdy vrzají v pantech a loď, která klade kabel,
blýská v oparu.

2. *srpna 1968 – pátek*. Poledne. Loď stojí zakotveny v mléčném skle.
Vystupuješ z vln temná proti zrcadlu Afrodite.

4. *srpna 1968 – neděle*. Rudý plamen vystupuje rytmicky za noci.

■ *Split*. A já žárím na každý tvůj pohyb, na každou vteřinu tvého těla
bez mého doteku. Trh s haldami ovoce: ó, nes, nes mi blíž všechno ovoce
zraji na tvých pahorcích. Toto jsou tvé paže, ramena, boky, jež vystu-
pují ze zálivů, z pěny vln, z tekoucích vod.

■ Hora Marjan. Mezi větvemi stromů obrovský poutač TITO.

■ Diokleciánův palác.

■ Muzeum Meštroviće.

■ Změť a bábel přístavu. Visuté kníry Turka nad košíky ovoce. Palmy.
Auta. Cypřiše.

■ Polední žár. Sedíš na kotevním sloupku v slunečnicových šatech: vystu-
puje z nich temně všechno oblé zlato tvé kůže. Vedle tebe Slavko v bílém
tričku a dlouhých kalhotách... Za vámi bílé lodě v modři, ó dítě, sestro
má, zda sis vědoma štěstí v dálce žít jen sobě...

■ Cikády praskají jako prapor. A výkřiky kohoutů. Bárka klouže na vl-
nách, přisvity v hlubinách a plachetka mizí. Pláž vybílených kamínků
a mušliček. Dům, bílý, na útesu. Moře utonulo a střep tvé krásy trhá pro-
stěradlo. Za noci, za noci, o polednách příboje, v odpoledním žáru pro-
tékáš mým tělem, tkvíš jako kotva v mém těle. Chlad vln po milování.
Stůl pod fíkovníkem. Úplněk vrhá sloup světla do náměstí na moři. Jdi,
kráčeš po vlnách...

5. *srpna 1968 – pondělí*. Černáš jako víno pod mým jazykem. Vstupuji
do tvého zrcadla a tvá řadra houpají zahrady. Lištičky, lištičky na vinicích,

v hrubých hranách kamene. Smokvoň, pod níž se leskně v trávě růžový fík. Čluny houkají na moři. Vybuchuje tvůj smích a třísní praskot perleti. Tvůj smích a vlnky zálivu. Ostrovy. Cikády utichly a moře se odmlčelo. Není. Tvé boky spí. Zvon noci, zvon noci neburácí...

6. srpna 1968 – úterý. Továrna rachotí, duní. Zášlehy kohoutů. Jitro.

■ Lodi jsou ze skla. A luna je plná tvé krve.

7. srpna 1968 – středa. Vítr zvedá bílé ubrusy a prádlo na terase. Dlouhé, zelené vlny dorazily k poledni. Omývají tvůj spánek. Přes žaluzie protéká černý mrak. Kdesi hraje rádio dlouhé melodie v národních krojích.

■ Hvězda rozpouští tvou tvář. Ta hvězda dnů, kdy žiji vedle tebe; protéká každou tepnou mého těla, zrcadlí se pod mou kůží. Ta hvězda, která bude kanout až do konce mých dnů... Usnáš, temná na bílém prostěradle, měsíc se opírá o tvé tělo a stoupá. Je odliv a já vystupuji z moře. Tma, jen z černých křovin se odráží bílý kámen. Cinkání sklenic, přístorů, slova, útržky vět, rytmická hudba z gostiony, to vše za chvíli ztichne a bude slyšet jen sykot moře, cikády a tichý posun měsíčního světla po hladině, a na všech věcech kolem se zatřpytí má krev, temná a světélkující jako haluze jižního stromoví, má láska bude protékat tmou a ozářit všechny údery půlnoci. Noční čluny už vyplouvají, černé, rozsvítí lucerny až na širém moři. Cikády ani kohouti tam nedozpívají a po vlnách tam nedojdeš. Jen ledovec tvého čela svítí a odsunuje noc.

8. srpna 1968 – čtvrtek. Východní vítr rozhání oblaka a přináší dým. Rybářská vesnička Oriž. Navečer, když jdeme kolem moře, jsou bárky připoutané ke kůlům. Měsíc zvedá tvou krev. A slova, která mi šeptáš, jsou temná jako přísluní tvé pleti. Moře se ztrácí v dýmu a čluny křížují. Jen jedna hvězda se třpytí nad tvými očima a nad mou hlavou, strhává bílý ubrus, na němž září sklenice rudého vína. Za tvými zády vybuchuje továrna, černá jako mrak. Na vrcholku žáru šlehá rudý plamen. Odráží se na tvé kůži. Noci, noci, mezi křížovatkou cikád a okenic.

9. srpna 1968 – pátek. Dalmatské noci! Jitro po noční bouřce, zahrady, stromy, otevřené slunci a nářku kohoutů. A moře po celý den. Noci! Děšť

vyplavil měsíc, cikády blouzní ve zvlhlé trávě a prostor se zúžil. Domky a čluny se připlazily k moři, a teď zvlhlé leží a spí, sní, jen oblouk měsíčního světla se zvedá. Jen zoufalství křičí do noci, zoufalství, že krev je krev, a vášně se opírá o vášně. A neporušíš krůpěje, neutrhneš ovoce, bělí se jako oblost v luně a křičí. Noci! Bárky usnuly, molo je kamenné, syčí a štěrkají oblázky, a člověk křičí, zvedá se z temnot své spálené pleti, trhá svou kůži, přestavuje svou stavbu, drtí ořech své lebky. Prostěradlo se shrnulo z tvých ramen a noc má tři luny. Zableskl se nůž. Dotýkám se všech okenic rukama. Zde leží nokturno a cáry jitra. Ach, nepřekročíš, nepřekročíš!

■ Ostrovy, ostrovy. Otoki. Jsi archipel na pokraji úsvitu půlnoci.

10. srpna 1968 – sobota. Měsíc ve žních. Vesnice byla plná šedivoučkého prachu. A na stohu jejíňadro: cítil jsem ho v dlani jako měsíční pahorek.

■ Moře je jako v kolébce.

11. srpna 1968 – neděle. Lodě zakotvily na čáře zálivu. Dým se perlí. Na obzoru, pod temnou linkou ostrova Brače, pluje plachetnice, plyne a dotýká se snu. Mizí jako krystal paměti. Biblická krajina, stoupající od bílého domu na útesu, je zavalena rudým kotoučem slunce, vteřinka, a mizí – štěrkají kaménky, bílé, lasturné kaménky. A děti, děti!

12. srpna 1968 – pondělí. Kam padá paprsek z okenice? Temný hrot tvéhoňadra. Bouře se převalila a dešť omyl moře. Ještě teď pomalu zhasínají noční světla lodí. Číšník z gostiony stojí na molu a mává na záblesky svítilny nad vlnami. Tvá víčka svírají dosud záblesky rozkoše. Je milování tak prosté jako balvany, jako slunce, jako stoupající moře, jako fik zrající v koruně smokvoně, je milování jako odliv, tryskající měsíc, je milování jako žár, kdy se za poledne mihne zelený paprsek ještěrky, je milování jako ovoce k obědu, jak oblost tvých rtů aňader stoupajících nad hladinou zčernalé kůže. Ručníky visí z okna. Stoly z terasy gostiony jsou sklizeny. Moře je zeleně namodralé a bílá bárka se na něm leskne jako olejová skvrna. Jen vlny občas vykřiknou jako kohout ze stráně. Po magistrále se neustále plazí houkání a skřípot brzd. V zatáčce vyjí motory. Kam padá stín tvého spánku?

■ Moře je tiché, jen před tvými pažemi se sune vlna. Motorové lodi klepají v mlze. Racek se zaleskne a z továrny stoupá růžový plamen. Pláže jsou pusté, pokryté vyplavenými kusy větví, smetím, konzervami. Ani kamínek se nepohne. Vracím se zpátky podél vinohradů. Nebe je šedé, plné olova. Podzim. Jak tady vypadá? Jen moře vykřikne mezi zahradami.

■ Bouře se převaluje jako kyklopské lámání mračen. Příboj. Břeh ke břehu, skála ke skále. Pramen nedopiješ, ovoce nepolámeš. Tiskni mě jako prsten na své rameno, jako pečeť na své srdce. Jako smrt je silné milování a jako šeol nezkrotná je vášeň. Paprsky půlnočního deště. Cikády se třpytí až na moři.

13. srpna 1968 – úterý. Lodice Odysseovy ještě stále plují po moři a Penelopa tká koberec, který za noci rozplétá. A stále syn hledá otce, Telemachos... Moře zaburácelo, vyhrnulo se. Všechno, skály i stromy, světlo, moře, všechno je trpělivé. Ach, poznati moře, moře za jitra, za poledne, po západu slunce, moře na podzim, kdy je na ně vidět přes holé zahrady, přes střechy domů; přes pozvednutý pohárek vína je vidět moře, moře s očima lásky, bloudění, moře neznámých a tajemných bytostí, jež vstupují do člověka a vystupují z něj, moře ve spánku, kdy se vlny třísť o hvězdy, moře, které vtéká do našeho milování, našich smutků, našich bolestí, moře člunů, bárek, plachetek, moře páchnoucí rybami, moře stoupající z naší bídy, moře ozářené plamenem, který zpívá v nás, moře vonící ve vinohradech, moře v koruně fíkovníku, moře, kdy kotva padá ke dnu, moře před večerí, moře ve spánku, moře vonící potem naší rozkoše, ó noci moře, vedra moře, kohouti řinčí ve strání a sestupují jako plameny ke břehu, moře, které chutná solí a dýmem z cigarety, moře, kdy zvedá měsíc naši krev v tepnách, v žilách a nechává ji třpytit se v korunách černých stromů, v oblázcích, v mámení cikád, moře, kdy odplouvají lodě...

■ Měsíc už je jen napůl. Moře na půlnoc, všude je klid, jen občas ze tmy probleskne hlas, moře až u okenic, světla plující po hladině, v korunách smokvoní a mezi tamaryšky. Mé srdce, mé srdce; a ty snad ani nedýcháš. Poslouchej, příboj! Čaruje tvým spánkem.

14.–15. srpna 1968 – středa, čtvrtek. Noční bouře. Rozemni větvičku tamaryšku mezi prsty, přivoněj, přivoněj! Moře je prudké, hrabe kopyty,

milujeme se v dešti, který stříká otevřeným oknem do pokoje. Kufry. Celý večer pijeme v gostioně mezi rybářskými sítěmi *crno vino*. Rudě se třpytí. Na okamžik se ve dveřích zastavila Eurydika. Má vidění jsou stále správná. A noční bouře. Za jitra se k tobě na vteřinku tisknu. Jak jsi to řekla? Rozemni větvičku tamaryšku mezi prsty.

■ *Zatím co tamaryšků silné parfumy,
jež krouží ve vzduchu a nozdry vzdouvají mi,
v mé duši směšují se s plavců písněmi.*

■ *Sen.* Betlémská ulice, ve které je budova redakce *Listů*. Na okraji parčíku, napravo před budovou, je však záchodek, do kterého se musí sejít do podzemí. Vedle prvního schodu je nalevo v dlažbě chodníku zapuštěna dlouhá, obdélníková mříž. Po nábreží od kavárny Slavie přichází malý, černovlasý chlapec se psem. Jdu jím pomalu vstříc, ale chlapec se zastavuje u záchodku a pes čichá k mříži. Když se spolu s nimi nakloním nad mříží, zahlédnu, že se dole v šeru bělá ruka. V té chvíli přijíždí od Karlova mostu autojeřáb, na němž sedí několik mužů v uniformách. Autojeřáb zastavuje u mříže v chodníku, muži seskakují. Náhle se kolem nahrne dav lidí, kteří se vzrušeně o něčem dohadují. Zástupem se prodírá žena v civilu, má strohý a přísný obličej, připomínající dozorkyně z filmů o koncentračních táborech. Autojeřáb pomalu spouští hák, kdosi na něj zaklesne mříž a ta se pomalu zvedá z dlažby. Žena dozorkyně pomalu sestupuje do odkrytého obdélníku, až zmizí. Rozhostí se ticho, všichni strnule stojí a mlčí, jako voskové figuríny. Z autojeřábu opět zvolna klesá třpytící se ocelový hák, teď je na něm lany upevněna dřevěná plošina, která nakonec přesně zapadne do obdélníkového otvoru v dlažbě, a pak se tam propadá kamsi dolů, do tmy. Všichni kolem mě se dívají přímo před sebe, nikdo se ani nepohne. Když se pak hák opět vynoří a zaleskne se v slunci, začne po chvíli z temného otvoru zvolna stoupat katafalk, na němž leží krásná bleďá žena v dlouhých černých večerních šatech. Ve zvlněných havraních vlasech má za levým uchem zastrčenou rudou růži. Katafalk pomalu pluje nad hlavami ohromených diváků, a tu náhle z něho seskočí žena dozorkyně, která stála vedle mrtvé v pompézním postoji jako socha. Prodírá se davem, sledujícím to vše bez jediného slova, výkřiku, a mizí v zátáčce Betlémské ulice, tam, kde jsou garáže. Někdo mě zatahá za ruku. Ohlédnu se, za mnou stojí scvrklá, shrbená stařena.

Má prázdné, vodnaté oči, upřeně se na mě dívá a po chvíli řekne: „Ona nezemřela v opeře, ale na maškarním bále!“ Sotva pronese tato slova, Betlémská ulice se kolem nás náhle přestaví v labyrint úzkých šedivoučkých uliček. Stojíme se stařenou v jedné z nich, přímo proti nám je obchod, kde vyhrává taneční hudba. Nad výlohou není žádný nápis, ale štít je vyzdobený modrými vlnitými čarami. Stařena ke mně zvedá obličej a dodá, jako by se modlila: „Teď si půjdu koupit gramofonovou desku...“

■ *Kiša pada, trava raste,*

to je godina,

u moj drage crne oči,

to mi dodija.

Drago choće u vojniju,

a ja bi ga volila.

16. srpna 1968 – pátek. Za jitra je moře chladné, kolem přejíždí velká šedivá loď. Na lavičce pod tamaryšky sedí stařena, celá v černém, má otevřenou černou knihu, zřejmě kancionál nebo bibli, a její rty něco němě přerčívají proti moři. Olej hladiny páchne rybami. Oriji! Oriji! Dugi Rat! Dugi Rat! Kaménky, kaménky!

■ *Split.* Na bulváru pod palmami potkávám Camusova Cizince. Stojím u tašek se sáčkem broskví v ruce a kolem mě po žhnoucí bílé dlažbě přechází pomalu muž v černém obleku, bez obličejce, z černě vystupuje jen oslnivě bílý límec košile, tuhý jako zrcadlo, v ruce má černý deštník, pod paží aktovku, ťuká špicí deštníku do země. Jde namodralým oparem stoupajícím z dlažby a mizí v tržnici, mezi stánky u Diokleciánova paláce.

■ Loď odráží, házím na břeh velkou černou pecku z broskve. Zlatá šťáva mi teče mezi prsty. Pahorek Marjan. Poutač TITO. Bílé boky plachetnic o sebe drhnou, skřípot.

■ *Korčula.* Loď zastavuje v žáru. Sedím už jen v lodním baru a piju koňak.

■ *Dubrovnik. Dubras.* Dalmatské noci! Nad bílou kamennou pevností se shlukují vlaštovky, na pozadí soumraku. Ptáci a vyzvánění zvonů ze všech stran. A dole moře pohupuje lodičkami, zpívá jako slepý Homér: Odysseova zátoka, kde vlnky ťukají tichounce o břeh jako paprsky stmívání. Tiše proudí a plyne má krev, křik vlaštovek ji zvedá, shlukuje se má krev ve klinkání zvonů a bílé kamenné zdivo pevnosti vykračuje

do vln. Na konci mola vrhá maják sloup rudého světla. Ticho a šepot vod. A korzo, korzo! Směsice barev, obličejů, opálená ramena a paže žen se rozsvěčují jako lucerny v úzkých bílých uličkách. Jdeme podél kašen, podél obchůdků, v nichž se za sklem třpytí ze stříbra a mědi vytepané šperky, kolem tichých paláců, šumící vody a přeplněných hospůdek, jdeme pod větvemi obrovských stromů vzlétajících do tmy. Vcházíme do kostela, kde kněz slouží mši: proti tvářím v lavicích! Ano, pozvedat své srdce jako hostii, pozvedat své srdce proti tváři země, moře; mezi oslazenými svícny pinií, mezi cypřiši, nad bílým kamením domů plyne mé srdce, tryská a zprůhledňuje se, třpytí se má krev, je to krev mé lásky k tobě, pěna hvězd nad tvou temnou pletí, nad ztemnělým mořem. Vlaštoky křičí v ozářeném nebi, prolétají světelným paprskem hostie. Dubras. Restaurace pod stromy: večerím poslední rybu. A bufet: piji poslední *crno vino*... Dubras! Dubras!

■ Dalmatské noci! Vlaštoky křičí nad bílým kamením o peklu země, o peklu člověka, ovívají křídly ozářená těla žen; a moře, sirény, sirény zpívají v drobných vlnkách, na bárkách, jen slepý Homér naslouchá. Jen skutečný život, činný život, skutečná láska, činná láska vytvářejí opravdové umění a nový prostor svobody pro člověka. Buďme právi životu tak, jak nás potkal, a nesme jeho dary – jsou to zběsilé dary, dary lásky, zoufalství, ztrát, naděje, oblosti ovoce, skřípotu a nářku stromů, vzednutí moře, praskajícího skla cikád, milování za deště, chladivé, hebké mořské vlny po milování. Tvořme svobodu pro ostatní!

■ Dalmatské noci! Bárky se kolébají, tvá tvář, ta denní tvář, ta noční tvář, tvá tvář nad hejny vlaštovek v Dubrasu, tvá tvář, naslouchající moři, tvá víčka, zrcadla rozkoše, tvá tvář vln, větru, cikád, tamaryšků, šterkotu kaménků a spících zahrad... Dalmatské noci!

17. srpna 1968 – sobota. Praha. Po půlnoci letištní halou běží, kolébá se před námi obtloustlá česká máma. Křičí: „Táto, všude dobře, doma nejlíp!“

■ Tvé oči září, tryskají nad snídaní jako moře.

19. srpna 1968 – neděle. Hradec. Doma. Hledím k tváři svého otce. Proboha, ten žebr je pořád na střeše! A kosa je opřena o zeď domu. Vyprávejte! Rozemni větvičku tamaryšku mezi prsty, přivonej, přivonej...

21. srpna 1968 – středa. Okupace. Okupace! A tento sešit z prvního města světa! Jaké to začíná putování? Můj Bože! A tady je klid, ticho, slunce. Cvrčci v trávě. Seděl jsem v lehátku před včelínem, když s tím Jitka přiběhla z Opavy. Vykřikla: „V Praze jsou Rusáci, v Opavě Poláci.“ Poledne. Žár slunce. Právě dozněly sirény. Jaká slova najít pro osud této země, pro osud tohoto lidu, pro náš osud? Pojedu za tebou!

■ Dnešní noc postupuje pomalu ke svému vrcholu a haraší nejen srpnovými hvězdami, ale také zbraněmi. Hlavně tanků a samopalů ční nad touto zemí. Co bude, co bude? Chvějí se zimou, úzkostí. Na dně této noci ční hrozba tak surová, násilí tak bezohledné! Pojedu za tebou!

■ *Víly pramenných vod, vy Diovy dcery,
ó prosím, kéž se nám vrátí ten muž,
kéž bůh ho přivede nazpět!*

* * *

Hvězda rozpouští tvou tvář
Ta hvězda hořkých dní
Kdy žiji stále proti noci
Schody duní domem dveře plné ledu
Pád sklepa zdola kde mrak se vzpíná
S hlavou v té bledé zemi
Plamínek plynu ji oživuje
Zármutek roste v krystal
A věci svítí jak řeka
Ty sněžné paže unášejí ptáka
Ne nevracej se
Domov na slunci se v modlu sesul
Mrazivá pěna voštin a ovoce
Z kohoutku na chodbě voda odkapává
A bijí hodiny
Jako tvář která se mění v portrét